

Gyden 2, matrikel 88

Det gammel poststøj / Hytten

Samlet af Jørgen Bromann med flere

Foto: Lokalhistorisk arkiv Augustenborg

Et smukt restaureret, ældre beboelseshus i Fynshav, Gyden nr. 2. inspirerer til efterforskning af stedets historie og om, hvilke mennesker der har levet og virket her.

Stedet har tidligere været et bondeinderstested, fik ved matrikuleringel i 1874 artikel 20 af Notmarkskov ejerlav. Da jorden i 1921 solgtes fra fik beboelsehuset art. nr. 88. Det ejes siden 1974 af Inger og Gunner Rasmussen.

Det er kendt under navnet "Hytten" og "Det gamle Posthus"

Oplysninger om bondeinderstestedet kan findes under: Augustenborg Herreds Skyld- og pante-protokol folio 583 + 2731.

Ifølge Mutterrollen på Landinspektørkontoret i Sønderborg udgjorde stedets areal

1876 - 1 14 05 ha. med Reinertrag (skyldudbytte)	14,16	Tahler.
1921 - 1 12 15 ha. - - -	14,12	-
1922 - 0 84 83 ha. - - -	12,44	-
1965 - 0 52 92 ha. - - -	8,29	-

Som ejere og beboere på stedet kan anføres :

1. Hans Paulsen af Skoven er den ældstkendte ejer af bondeinstestedet og boede her omkring **1766**.

Ifølge forannævnte folio nr. 583. Ved skiftet den 15. 2. 1790 overtager Gerdruth Hanses, med hendes søskendes formynderes tilladelse, faderens bondeinstested i Notmarkskov.

Gerdruth Hanses var døbt 1766 nr. 8 . datter af Hans Paulsen af Skoven.

Hans Poulsen blev 30. 7. 1757 gift med Anne Marie Christians Helved.

Børn : Gertrud Hansdatter født 1766, døbt nr.8
 Helena døbt 1768 nr. 9. licericordia.

2. Nis Nissen Hiordt, ungarl af Dynned, blev efter trolovelsen af 13. 1. ægteviet den 10. 2. 1792 i Notmark kirke med Gerdruth Hansdatter af Skoven, og den **14. 3. 1793** indskrives Nis Nissen Hiordt Som ejer af stedet.

Folketællingen i Notmarkskov 1803 giver en sikker fortegnelse over familien på stedet.

1. Nis Nissen Jordt 48 år inste med land, søfarende.
2. Gertrud Hansen 38 ar hans rcone , begge i første ægteskab
3. Nis Nissen Jordt 8
4. Hans Nissen Jordt 5
5. Catharina Jordt 3
6. Sophia Maria Jordt 1 år år år år deres børn-
7. Anna Johannsen 16 år ugift tjenestepige.
8. Peter Iversen 22 år hyremand, sømand.

Gertrud Hansen, kaldet Gertrud Bøtzovs, døde 4. 12. 1822 begravet 11. 12. 1822, 56 år født ca. 1766. Nis Nissen Jordt, aftægtsinderste og enkemand i Notmarkskov døde 5. 1. 1847 begravet 10. 1. 1847, 94 år gl. født ca. 1753.

Bilag:

Undersøgelser vedrørende Nis Nissen Hiordt og hans aner.

Desværre er det ikke lykkedes at finde fødselsdatoen for Nis Nissen Hiordt hverken i Notmark eller Egen kirkebøger.

Ved vielsen den 10. 2. 1792 kaldes Nis Nissen Hiordt ungarl fra Dønnet.

Ifølge Sønderjydske Skatte - og jordebøger fra reformationstiden udgivet af Rigsarkivet, ved F. Falkenstjerne fandtes 1535 i Dunnevidt boelsmand Lass Jorth og i Stolbro både Anders Jordt og Tordt Jort som hver gav fulde pengeafgifter og en lang række korn afgifter som de andre fulde boel. Men i årene 1750 - 60 findes ikke født nogen Hiordt eller Jordt i Dynned.

Derimod findes der flere familier Jordt i Notmark sogn ved denne tid.

Her nævnes:

- a. Peter Hiordt af Helled, trolovet 39. 6. og viet 19.11.1751 med Sophie Johann datter af Notmark.
- b. Enkemand Lorenzi Hiordt blev 29. 11. 1753 gift med Ellen Jørgens af Skoven.
- c. Peter Hiordt af Hundsløvs datter Kirsten blev født 19. 3. 1761. Hans søn Christian blev født 1762, døbt nr. 38, han døde 1791.
- d. Julius Jordt nævnes 1733 og 1751 i jordbogen for Rumohrsgårds len, som kådner i Notmarkskov og boede på art. 3 (som nu ejes af musik-handler Alfred Jørgensen i Sønderborg 1977).
- e. Anna Maria Hiordt, 24 år, (født 1802) datter af skomager Claus Hiordt i Almsted, blev 21. 5. 1826 gift med tjenestekarl Peter Eriksen af Helled, født 16. 7. 1794 i Skovby på Ærø.
- f. Bondeinderste Hans Petersen Hiordt i Notmarkskov låner 2. 7. 1785 100 rdlr. hos syns- og boelsmand Hans Christensen Møller på Naskersgård. folio 373 +. 206

2. Nis Nissen Hjordt og hustru Gertrud Hanses børn.

- a. Nis Nissen Jordt, født 21. 5. døbt 25. 5. 1795. Peter Nissen Jordt bar ham.
- b. Hans Nissen Jordt, født 2. 8. døbt 5. 8. 1798. Han blev 20. 2. 1830 gift med Marie Elisabeth Krukow 24 år (født 6. 10. 1805) datter af afdøde inste Christian Juliussen Krukow og hustru Anna Jørgensen Bruhn i Helved. Hans Nissen Jordt blev kådner på hustruens fødested, nabostedet til nuværende Fru Johannsens gård. Forlovere var Nis Nissen Hjordt og Jørgen Krukow.
- c. Catharina Magdalena Jordt, født 25. 8. døbt 31. 8. 1800. Hun fik 1. 6. 1835 fødestedet i Gyden overdraget.
- d. Sophia Maria Jordt, født 11. 9. døbt 12. 9. 1802. Hun blev gift med kaptain Jens Holdt fra Asserballeskov.
- e. Iver Nissen Jordt, født 21. 11. døbt 25. 11. 1804, Han blev skibsfører elev 1. 2. 1839 gift med Christine Marie Bruhn, født 17.1. 1807 i Katry datter af skovfoged Hans Christian Bruhn og hustru Maria, født Rudolph i Katry på nuværende Michael Kocks husmands brug. De overtog hendes fødested, og fra dem nedstammer den kendte sømandsfamilie Jordt her på egnen.

Deres børn var:

1. Marie Sophie Jordt , født 15. 12. 1840
2. Hans Christian Jordt, født 5. 9. 1843, han forulykkede som ganske ung sømand ved at falde ned fra rigningen og blev begravet i Riga .
3. Peter Jordt, født 5. 9. 1844 , blev 1873 eftermand på stedet Katry. Var som ung med sin fader på dennes sidste sejllads hvor faderen døde i North Shilde i England. Peter Jordt vendte hjem, blev kådner og snedker på skovfogedstedet i Katry.
4. Nis Nissen Jordt, født 16. 1. 1847, døde 18. 12. 1928 i Helved.
Han blev 4. 7. 1878 gift med Margrethe Sophie Iversen, født 13. 12. 1851, datter af kromand Christian Hansen Iversen og hustru Anne Marie født Bytzow på Østerholms kro.
Nis Nissen havde ladet bygge en ny jagt, som døbttes “ Margrethe”, som han selv førte. Han købte aftægtshuset til Peter Hansens gård i Helved, hvor han og børnene Iver, Jørgen, Christine Marie og Anne Marie senere boede.
- f. Anne født 8. 10. 1810, døde ugift 20. 6. 1877 i Notmarkskov.

3. Catharina Magdalena Jordt født 25. 8. 1800, fik 1. 6. **1835** fødestedet i Gyden overdraget. Hun var ugift og ernærede sig som væverske.**Folketælling i Notmarkskov 1.2. 1835.**

1. Nis Nissen Jordt	80 år enkemand
2. Catharina Magdalena Jordt	34 år væverske ugift.
3. Iver Nissen Jordt	30 år sømand ugift.
4. Anna Helene Jordt	25 år ugift.

Folketælling i Notmarkskov 1. 2. 1860.

1. Peter Andresen 38 år født her i sognet indsidder, sømand
2. Dorothea, Christine født Friedrichsen 31 år, hans hustru født i Asserballe sogn.
3. Frederik Lausen Møller, 74 år, enkemand født i Vedsted sogn, Haderslev amt, daglejer, han er hustruens fader, lever hos dem.

4. Peter Andresen købte stedet 12. 6. **1867**. Ved folketællingen 1860 boede han her som indsidder. Han var født 2. 5. 1822, søn af kådner Peter Andresen og hustru Ingeborg Marie Hanses, som boede på artikel 3 i Notmarkskov, som nu ejes af direktør Alfred Jørgensen, Firma (Brødre Jørgensen, Sønderborg). Ved skiftet efter forældrenes død, den 13. 3. 1835 blev fødestedet overdraget hans ældre broder Hans Julius Andresen, som skal betale sine søstre Cathrine Marie og Anne Marie hver 6 rdlr. 35 skl. cour. = 10 rbdlr 74 skl. sølv mønt. Broderen Peter Andresen skal have 13 rdl. 22 skl. cour = 21 rbdlr 5 skl.

Endvidere skal Hans Julius Andresen sørge for den 13 årige Peters opdragelse og konfirmation. Peter Andresen blev i Asserballe gift med Dorothea Christine født Friedrichsen, født 1829 i Asserballe, datter af arbejder Frederik Lauesen Møller og hustru Dorothea Christine, født Schloss i Asserballeskov.

Peter Andresen var søfarende og styrmand. En datter Marie Margrethe fødtes 20. 6, 1860. Da styrmand Andresen gik i land, blev han landbrevbærer og i hjemmet i Gyden var der brevsamlingssted, og navnet " Det gamle posthus " har sandsynlig sin oprindelse fra Peter Andresens tid. Postekspeditionen flyttedes ca. 1884 til artikel 10 i Fynshav, som nu ejes af lærer Jacob Lassen, Østkystvej 9.

1870 den 21. 1. blev hustruen Dorothea Christine Andresen indskrevet for ejendommen, som befuldmægtigt for sin ægtemand, styrmand Peter Andresen.

Dorothea Andresen døde 12. 11.1883, 54 år. Enkemand Peter Andresen døde 29. 6. 1899, 77 år, begge i Notmarkskov.

5. Simon Jørgen Clausen købte bondeinderstestedet **19. 1. 1884**.

Han var født 21. 2. 1826 i Notmarkskov søn af inste Jørgen Clausen og hustru Marie, født Ernst. på, art. 50 nu tillagt Jacob Blads ejendom. Jørgen Clausen var fisker og var fra Asserballe skov. Simon Jørgen Clausen var skrædder, blev ca. 1849 gift med Anna Cathrine, født Andresen, født 1827 i Hørup, datter af inste Peter Andresen og hustru Birthe Cathrine, født Engemand i Hørup.

Folketælling i Notmarkskov 1860. Artikel 47

Ved den tid boede Simon Jørgen Clausens familie i artikel 47. nu Østkystvej 8. som ejes af Afdelingssygeplejerske Louise Matthiesen.

1. Simon Jørgensen Clausen 34 år,	født her i sognet, indsidder og skrædermester.
2. Anna Cathrine, født Andresen 33 år,	født i Hørup sogn, hans kone.
3. Marie Clausen 9 år, børn	født 10. 10. 1850.
4. Anne Cathrine Clausen 7 år	født 1853, døde 5. 8. 1898, 46 år.
5. Christine Clausen 6 år	født 14. 10. 1854. (hun blev 31. 5. 1889 gift med
Christian Frederiksen Fogt,	født 15. 5. 1838 i Sebbelev.
6. Anne Marie Clausen 4 år	født 1856
7. Anne Cathrine Clausen 2 år	født 29. 12. 1858

Simon Jørgensen Clausens hustru Anna Cathrine, født Andresen døde 15. 2. 1878 , og enkemanden blev gift, anden gang, den 7. 11. 1878 med Marie Jørgensen født 2. 8. 1842 i Asserballeskov, datter af inste Hans Jørgensen og hustru Maren, født Hansen.

Hun døde 5. 12. 1880, efter at have født en dødfødt datter, den 3. 12. 1880.

Enkemand Simon Jørgensen Clausen blev gift, 3. gang, 23. 6. 1881 med Charlotte Christine Iskov, født 24. 6. 1842 i Asserballeskov, datter af smedemester Jørgen Iskov og hustru Anne Marie, født Christiansen i Asserballeskov. En datter Dorothea Clausen født 19. 3. 1882 hun arvede stedet. Simon Jørgensen Clausen døde 4. 12. 1903, 77 år. Enke Charlotte Christine, født Iskov døde 18. 8. 1913, 71 år.

6. Datteren Dorothea Clausen - født 19. 3. 1382, overtog kådnerstedet **1915**.

Jorden og udbygningerne var lejede ud til naboen Christian Petersen på artikel 17, Gyden 1. I beboelseshuset boede, Dorothea Clausen, postbud jens Peter Carstensen, til leje. Dorothea Clausen, som forblev ugift til hun døde.

7. Gårdejer Hans Jacobsen Møller, Naskersgård købte kådnerstedet for at benytte en del af grunden ned mod gaden, til at bygge sig et aftægts hus på. Der lå ved den tid, år **1919**, 1.12 15 ha land til stedet. Han havde købt kådnerstedet for mark og solgte i 1921 husstedet med ca. halvdele af arealet til selskabet Danebod Højskole for kronebeløb. Han beholdt den del af jorden som lå ned til - gaden og byggede her aftægts huset " Hvilhøj ". Det fik det oprindelige artikel nummer på ejendommen artikel 20, medens beboelseshuse på det oprindelige kådnersted fik artikel nr. 88. Fra det nye bodsted solgte sønnen, gårdejer Jacob Møller Naskersgård, senere et areal til kommunen, som her lod anlægge en sportsplads til Fynskav kommuneskole.

I året 1965 solgtes et areal af artikel 20 til interessentselskabet Fynshav Vandværk. Gårdejer Hans Jacobsen Møller på Naskersgård flyttede 1921 på aftægt i huset Hvilhøj. Han var født 8. 5. 1867 på slægtens gård Naskers gård og blev 6. 11. 1891 gift med Dorothea Marie Hansen født 28. 1. 1867 på gården " Lille Skærtøft " datter af boelsmand Hans Christiansen Hansen og hustru født Thajsen. De drev gården Naskersgård fra 1891 til 1921, da de tog ophold i den nye villa. Men hustruen Dorothea Marie Møller døde allerede 10. 1. 1925 på Hvilhøj, enkemand Hans Jacobsen Møller døde 16. 9. 1958 samme sted. Deres søn Jacob Hansen Møller og hustru Marie Christine født Lind, overtog aftægts huset 1938 og tog ophold der. Han var født 3. 3. 1892 på Naskersgård og døde 3. 5. 1948 på Hvilhøj.

8. Interessentselskabet Danebod Højskole, købte som nævnt hustedet med ca. 1 tdr land i **1921** for at benytte beboelseshuset til lærerboliger. Allerede i marts 1920 var bygningstegner Erik Olsen med sin familie flyttet ind i lejligheden og her udarbejdede han tegningerne til ombygning af gården Øvelgønnes bygninger og opbygning af nye bygninger til højskolen. Kort efter tog også Otto Andersen og familien, ophold i lejligheden hos Erik Olsens. 1921 blev postkontor og telefoncentralen flyttet fra kommuneskolen til beboelseshuset Gyden 2. som havde fået navnet " Hytten " og Erik Olsen blev postforvalter og telefoncentralbestyrer. Til at begynde med, var der kun 5 telefonabonenter, men snart kom der rivende tilgang af nye abonement. Både Erik Olsen og Otto Andersen byggede snart egne beboelseshuse, og højskolelærer Godfred Hansen og familie flyttede ind i " Hytten " der blev det populære navn for den hyggelige beboelse. Postkontoret og telefoncentrale blev flyttet til Erik Olsens nye beboelseshus, Østkystvejen 4, Fynshav, og passet af familien Olsen indtil det i 1970 blev henlagt til Augustenborg Postkontor. Telefoncentralen blev moderniseret i en nyopført centralbygning i Gyden på en grund fra det oprindelige bondeindersted. I 1965 solgtes også en grund til oprettelse af Fynshav vandværk. Som omtalt under stedets ejer nr. 4, Peter Andresen, var der i hans tid brevsamlingssted i hans hjem, og han var landbrevbærer. Post-samlingsstedet blev omkring 1884 flyttet derfra til snedker Jøgen Iversen på artikel 10. Iversen døde 1909 og postkontoret blev flyttet til lærer Andreas Jørgen Andersen, som virkede ved Fynshav gamle skole og da der i 1912 byggedes en stor ny skole i Fynshav, flyttede både lærer Andersen og post og telefoncentralen til den nye skole. Efter 1921 kunde lærer Andersen ikke beholde forvaltningen af postvæsen og telefoncentralen sammen med lærergerningen, og blev derfor overladt til Erik Olsens varetægt. Sådan som postkontoret i Fynshav er blevet flyttet omkring, er det forståeligt at flere huse i byen omtales som " Det gamle posthus " .

9. I året 1974 købte Gunner Rasmussen, da han fratrådte som forstander for Danebod Højskole, beboelseshuset "Hytten" og lod det gennemrestaurere i den smukke, gamle stil der prægede tidligere alsiske beboelseshuse, og ægteparret Rasmussen nyder nu at bo der, og pleje sin lærergerning ved den højskole de begge har ydet deres beste kræfter og er kommet til at holde af skolen og dens omgivelse.

10. Malermester Morten Duus købte huset i **2017**.